

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

1000 €	Ta 2021	muutokset 2021	mTa 2021	Tot. 30.9.	poikkeama €	toteuma %	Tpe 2021	Tp 2020
Toimintatuotot	3 044	417	3 461	2 304	-1 157	66,6 %	3 390	3 319
Myyntituotot	1 166	50	1 216	864	-352	71,1 %	1 201	1 332
Maksutuotot	1 529	-10	1 519	1 017	-502	67,0 %	1 423	1 425
Tuet ja avustukset	273	400	673	415	-258	61,6 %	713	495
Muut toimintatuotot	77	-23	54	8	-46	15,1 %	54	68
Valmistus omaan käyttöön								
Toimintakulut	-52 921	-462	-53 383	-39 478	13 905	74,0 %	-53 275	-51 106
Henkilöstökulut	-25 583	-262	-25 845	-19 374	6 471	75,0 %	-25 748	-25 324
Palvelujen ostot	-9 885	-200	-10 085	-7 050	3 035	69,9 %	-10 075	-9 280
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-970		-970	-706	264	72,8 %	-970	-790
Avustukset	-2 785		-2 785	-1 704	1 081	61,2 %	-2 785	-2 648
Muut toimintakulut	-13 697		-13 697	-10 643	3 054	77,7 %	-13 697	-13 064
Toimintakate	-49 876	-45	-49 921	-37 174	12 747	74,5 %	-49 885	-47 786
Vuosikate	-49 876	-45	-49 921	-37 174	12 747	74,5 %	-49 885	-47 786
Poistot ja arvonalentumiset	-686		-686	-485	201	70,7 %	-686	-696
Poistot ja arvonal.	-686		-686	-485	201	70,7 %	-686	-696
Tilikauden tulos	-50 562	-45	-50 607	-37 659	12 949	74,4 %	-50 571	-48 483
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-50 562	-45	-50 607	-37 659	12 949	74,4 %	-50 571	-48 483
Vyörytyserät	-2 879		-2 879	-1 246	1 632	43,3 %	-2 879	-2 853
Vyörytystuotot								4 708
Vyörytyskulut	-2 879		-2 879	-1 246	1 632	43,3 %	-2 879	-7 561
Kustannuslaskennalliset erät								
Ylijääm. vyörytyser. jälkeen	-53 441	-45	-53 486	-38 905	14 581	72,7 %	-53 450	-51 335

Valtuustoon nähden sitoviin tavoitteisiin ollaan pääsemässä sivistys- ja hyvinvointipalvelualueella. Loppuvuoden osalta ratkaisevaa on koronatilanteen kehitys ja kuinka tulosalueiden palvelutoiminta palaa kohti tavanomaista tilannetta.

Korona-viruksen aiheuttamalla poikkeustilalla on ollut merkittävä vaikutus toimialan palveluihin ja niiden järjestämiseen. Koulujen siirtyminen lähi- ja etäopetukseen, päiväkotien palvelutarpeen lasku sekä kansalaisopiston ja kirjaston palvelujen sulkeminen tai osittainen rajoittaminen ovat olleet merkittäviä toiminnallisia muutoksia, joilla on ollut vaikutusta kuntalaisiin, henkilöstöön sekä toimialan talouteen. Keväällä koronarajoituksia purettiin ja elo-syyskuussa 2021 uuden toimintavuoden käynnistyessä pystyttiin sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen toiminnat käynnistämään pääasiassa lähipalveluina. Palvelutuotantoa koskivat edelleen Aluehallintoviraston ja paikallisen tartuntatautiviranomaisen kohdennetut rajoitukset ja aivan normaaliin palvelutuotantoon ei vielä syksyn aikana päästy.

Toimialan talous on kehittynyt ennusteiden mukaisesti ja pääosin palvelualueet ovat talousarviovaikeuksissa. Opetuspalveluiden palkkakuluissa on mahdollisesti ylityspainetta loppuvuoden osalta palvelualueen laajentuneen hanketoiminnan takia. Hanketoiminnan kasvu liittyy Opetushallituksen ja Opetus- ja kulttuuriministeriön uusiin avustuksiin, joihin ei ollut varauduttu vuoden 2021 talousarviovalmistelussa ja ne ovat kasvattaneet kunnan omarahoitusosuuksia. Myös kotikuntakorvauksissa on ylityspainetta.

Kasvatus- ja sivistyspalveluiden toimiala muuttui kesken talousarviovuoden, kun 1.8.2021 voimaan astuneen kunnan hallintosäännön mukaisesti vapaa-aika- ja hyvinvointipalvelut siirtyivät uuden toimintavuoden alussa elokuussa sivistys- ja hyvinvointipalveluiden alaisuuteen. Vapaa-aikapalveluiden talousarvio toteutunee muuten odotetusti, mutta tuloja ei kerry koronarajoitusten takia ennakkoidusti. Siirto vaikuttaa ensi vaiheessa päätöksentekoon ja henkilöstöorganisaatioon. Talouteen vaikuttavat isommat muutokset toteutetaan vuoden 2023 talousarvioon.

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden palvelualueen käyttötalouden tilinpäätöksen arvioidaan kokonaisuutena olevan talousarvion mukainen.

Varhaiskasvatuksen tulosalueella henkilöstökulujen arvioidaan ylittyvän -0,3 Me ja vastaavasti syntyvän säästöä muista toimintakuluista mm. yksityisen hoidon kuntalisä, aineet ja tarvikkeet sekä palvelujen ostot yhteensä +0,3 Me. Ao. tulosalueen toimintakatteen muutos +/- 0 euroa.

Palvelualueen hanketoimintaa ja hankerahoituksen hakuja sekä hankkeiden seuranta on käyty läpi kesäkuun 2021 palvelualueen johtoryhmissä. Huomiota on kiinnitetty omarahoitusosuuksien varaamiseen ja talousarviossa pysymiseen. Hankkeiden seuranta on otettu osaksi palvelualueen johtoryhmätyöskentelyä.

Palvelualueen tulosalueille on annettu ohjeistus kesäkuussa elokuussa käynnistyvän uuden toimintavuoden koronarautumisesta ja pyydetty ennakoimaan eri tilanteita, jotta kuntalaisia koskeva palvelutuotanto voidaan käynnistää mahdollisimman turvallisesti. Samalla on kiinnitetty huomiota henkilöstön jaksamiseen ja työturvallisuuteen.

Laskujen kierrätykseen ja henkilöä itseään koskevien laskujen hyväksyntään on annettu ohjeistusta tulosaluepäälliköille ja heidän kauttaan tulosityksiköille. Palvelualueen ja kunnan talousyksikön kesken on käyty läpi sisäisen valvonnan käytäntöjä ja tietoa välitetty tulosaluepäälliköille. Esittelevät viranhaltijat ovat tehneet esteellisyysilmoituksen tarkastuslautakunnalle. Mäntsälä 2026 ohjelman seuranta on terävöitetty palvelualueella.

Talousarviomuutokset

2021 vuonna tehdyt muutokset:

- Hallinto- ja talouspalvelut: menovähennys (säästö) 50 000 euroa palkkauskuluihin sekä opetuspalvelut: määrärahalisäykset palkkauskuluihin -300 000 euroa ja kotikuntakorvauksiin -200 000 euroa sekä tulolisäykset hankerahoituksen valtionosuuksiin 400 000 euroa ja myyntituloihin 50 000 euroa. Nettomuutos talousarvioon +/- 0 euroa (valtuusto 30.8.2021 § 101)

Osavuositarkastuksen 3/2021 yhteydessä valtuustolle käsiteltäväksi tulevat talousarvio- ja määrärahamuutokset:

- Ei esitystä.

Sivistyksen ja hallinnon yhteiset

1000 €	Ta 2021	muutokset 2021	mTa 2021	Tot. 30.9.	poikkeama €	toteuma %	Tpe 2021	Tp 2020
Toimintatuotot								
Toimintakulut	-664	50	-614	-389	225	63,3 %	-564	-556
Toimintakate	-664	50	-614	-389	225	63,3 %	-564	-556

Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat ja poikkeamat sitovista tavoitteista

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden tilinpäätösennuste on talousarvion mukainen.

Opetuspalvelut

1000 €	Ta 2021	muutokset 2021	mTa 2021	Tot. 30.9.	poikkeama €	toteuma %	Tpe 2021	Tp 2020
Toimintatuoto	1 472	450	1 922	1 335	-587	69,5 %	1 922	1 753
Toimintakulut	-33 346	-500	-33 846	-25 398	8 448	75,0 %	-33 896	-31 891
Toimintakate	-31 873	-50	-31 923	-24 062	7 861	75,4 %	-31 973	-30 138

Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat ja poikkeamat sitovista tavoitteista

Tulosalue, peruskoulut ja lukio ovat pystyneet vastaamaan varsin hyvin koronaviruksen aiheuttamiin palveluiden tuottamisen muutostarpeisiin. Koulujen käytössä on suunnitelmat sekä palautumiseen että varautumiseen koskien Covid19-epidemiaa. Koronaepidemian jatkuminen vaikeuttaa palautumissuunnitelman toteuttamista oppilaiden oppimisen, hyvinvoinnin ja tulevaisuususkon rakentamisessa. Jatkuminen näkyy myös henkilöstön työn kuormitusta lisäävänä tekijänä. Sijaisten saatavuus on tunnistettu vaikeutuneen.

Valtionavustusten (hankkeet) kasvu näkyy myönteisesti palveluiden tuottamisen mahdollisuuksia lisäävänä tekijänä, mutta tuottaa lisääntyvää riskiä omarahoitusosuuden kattavuudelle. Hankkeiden hallinnointi sekä tulosalueella että kouluilla lisää työn kuormittavuutta. Monia tavoitteita toteutetaan hankerahoituksella, joka lisää riskiä toiminnan saattamiselle osaksi pysyvää palvelutuotantoa.

Toiminnalliset tavoitteet ennakoidaan toimintakauden aikana saavutettavan. Oppivelvollisuuden laajenemisen toimenpiteet ovat onnistuneet tavoitteiden mukaisesti. Keusoten palvelusopimuksen mukainen ja Hepolan koulun tuottaman aamu- ja iltapäivähoito erityishuoltona koskeva toiminta on käynnistynyt. Toiminnan järjestämisen kokonaisuutta arvioidaan ja yksityiskohtia kehitetään edelleen.

Tieto- ja viestintäteknologian kustannusten kasvu lisää talouden epävarmuutta. Riskit nousevat sekä kustannusten nousun että laitemäärän kasvusta.

Ehnroosin koulurakennushanke etenee rakentamisen osalta suunnitellusti. Toiminnan järjestämisen näkökulmasta (investoinnit: ensikertainen kalustaminen) myönnetty rahoitus näyttäytyy niukalta.

Varhaiskasvatuspalvelut

1000 €	Ta 2021	muutokset 2021	mTa 2021	Tot. 30.9.	poikkeama €	toteuma %	Tpe 2021	Tp 2020
Toimintatuoto	1 181		1 181	851	-330	72,1 %	1 201	1 210
Toimintakulut	-15 528		-15 528	-11 460	4 069	73,8 %	-15 548	-15 466
Toimintakate	-14 348		-14 348	-10 609	3 739	73,9 %	-14 348	-14 256

Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat ja poikkeamat sitovista tavoitteista

Varhaiskasvatuspalveluiden osalta näyttää edelleen siltä, että tavoitteet tullaan pääosin saavuttamaan.

Asiakasmaksujen alenemaa 1.8.2021 alkaen on edelleen vaikea ennustaa, lakimuutos vaikuttaa laskennallisesti jopa noin 25 %. Maksutuottojen alenemisen ennustaminen vaatii pidemmän aikavälin seurantaa. Muutos tulisi kompensoitua yhteisöveromuutoksella, mutta asiasta ei ole vielä tarkempaa tietoa.

Näyttää siltä, että henkilöstömenot ylittyvät. Henkilöstömenojen kasvua selittää mm. lapsimäärän on lisääntyminen varhaiskasvatuksessa syksyllä 2021. Lapsimäärän kasvua selittää pääasiallisesti se, että esiopetuksen järjestämisvastuu on varhaiskasvatuksella 1.8.2021 alkaen, jonka vuoksi suurin osa esioppilaista on esiopetuksessa päiväkodeissa. Varhaiskasvatuslain muutokset päiväkodin mitoituksesta poikkeamiseen ja henkilöstön ilmoitusvelvollisuuteen liittyen astuivat voimaan 1.8.2021 alkaen. Toiminnan järjestäjän kannalta lakimuutos tarkoittaa mm. entistä tarkempia sijaisjärjestelyjä ja lisännee myös henkilöstömenoja.

Esiopetusikäisten kuljetusoikeuden laajeneminen 1.8.2021 alkaen aiemmasta kolmen kilometrin pituusrajasta kahteen kilometriin lisännee varhaiskasvatuksen kuljetuskustannuksia. Kuljetusoikeuden piirissä on syksyllä 2021 esiopetusikäisiä on noin 10 lasta enemmän kuin syksyllä 2020.

Amandan päiväkodin rakentaminen etenee suunnitelman mukaisesti. Nykyinen Amandan päiväkodin toiminta lakkasi 28.6.2021 alkaen. Myllytontun päiväkodissa oleva metsäesiopetusryhmä hyödyntää entistä Amandan päiväkodin kotaa. Amandan päiväkodista vapautuva henkilöstö ja lapset on sijoitettu toisiin päiväkoteihin 1.8.2021 alkaen.

Avoin päiväkotitoiminta oli suljettuna asiakasperheiltä koronapandemian vuoksi marraskuusta 2020 toukokuuhun 2021 ja avautui ohjattuna ulkotoimintana kesäkuun alussa. Edellä mainittuna aikana päiväkodissa järjestettiin kunnan kerhotoimintaa 3–5-vuotiaille lapsille. Metsätontun päiväkotitoiminta on nimetty yhdeksi Mäntsälän kunnan liikkuvan perhekeskuksen kohtaamispaikaksi.

Mäntsälän kunnan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2021 on hyväksytty Kasvatus- ja sivistyslautakunnassa huhtikuussa ja suunnitelmaan liittyvät jalkauttamiskoulutukset on järjestetty henkilöstölle toukokuussa. Mäntsälän varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen suunnitelma lapsen suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä tuodaan Sivistyslautakunnan päätettäväksi syksyllä 2021.

Elinikäinen oppiminen ja hyvinvointipalvelut

1000 €	Ta 2021	muutokset 2021	mTa 2021	Tot. 30.9.	poikkeama €	toteuma %	Tpe 2021	Tp 2020
Toimintatuoto	391	-33	358	181	-177	50,6 %	247	356
Toimintakulut	-3 382	-12	-3 394	-2 295	1 099	67,6 %	-3 247	-3 192
Toimintakate	-2 991	-45	-3 036	-2 114	922	69,6 %	-3 000	-2 836

Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat ja poikkeamat sitovista tavoitteista

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueella tavoitteet ovat toteutumassa. Tulosalueen muutosta on viety eteenpäin elokuusta 2021 alkaen, kun vapaa-aika- ja hyvinvointipalvelut siirtyivät osaksi sivistys- ja hyvinvointipalvelualueetta. Hyvinvointilautakunta päätti tulosaluepäällikön hausta ja tehtävänimikkeestä syyskuussa ja viran haku on parhaillaan käynnissä.

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueella maksutuotot ovat vähentyneet korona rajoitteiden vuoksi liikuntapalveluiden hallinnoimien tilojen osalta. Myös kuntosalikortin ostaneet eivät ole pystyneet käyttämään kortteja suunnitellusti, jolloin korttien käyttöaikaa on jatkettu.

Hyvinvointilautakunta päivitti urheilustipendien kriteerit (nuorten ja ikäihmisten kohdalta otettiin pois, että heille maksetaan puolet yleisessä sarjassa urheilevien stipendisummasta) ja stipendisummat päivitettiin nykypäivää vastaavaksi.

Hankkeiden hallinnassa tulosalueella jo päätökseen saatujen hankkeiden osalta on jouduttu tekemään pieniä palautuksia. Nykyisten hankkeiden omarahoitussuukien tuloutuksia on korjattu ja loppuvuoden perintörahatuloutukset tulee tehdä ennen tilivuoden päättymistä tulosalueelle, jotta hankkeiden kokonaiskustannukset pystytään raportoinnissa huomioimaan oikealla tavalla.

Kirjaston ja kansalaisopiston toiminnat ovat käsineet myös koronarajoituksista. Syksyllä molempia toimintoja on pystytty normalisoimaan ja tälle vuodelle asetetut tavoitteet saavutettaneen. Molemmissa tulosityksiköissä tullaan jäämään tulotavoitteista koronasta johtuen. Vapaan sivistystyön koronatuen hakukriteerit eivät täytyneet kansalaisopiston osalta, joten tukea ei pystytty hakemaan.

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueella on edelleen riskinä koronavirus. Jos viruksen tartunnat kasvavat, se voi johtaa taas paikallisesti rajoitusten palaamiseen ja sitä kautta vaikuttaa tulosalueen palvelutuotantoon sekä tavoitteiden toteutumiseen.

Investointien toteuma, poikkeamat ja ennuste

Investointien (irtain omaisuus) toteutuma on 0 euroa 30.9.2021. Tilinpäätösarvio on talousarvion mukainen, yhteensä 60 000 euroa.